

Súd: Okresný súd Lučenec
Spisová značka: 8C/103/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6612215552
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Magdaléna Balážová
ECLI: ECLI:SK:OSLC:2014:6612215552.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec samosudcom JUDr. Magdalénou Balážovou v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej Fridrich Paľko, s. r. o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421 proti žalovanej Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, IČO: 00 166 073, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

žalobu žalobcu o zaplatenie majetkovej škody vo výške 525 Eur a nemajetkovej ujmy vo výške 1493,64 Eur proti žalovanej **z a m i e t a**.

Súd žalovanej náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

Žalobca podal na Okresnom súde Lučenec žaloby o zaplatenie majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktoré boli vedené na Okresnom súde Lučenec pod spisovými značkami 8C/103/2012, 8C/104/2012, 8C/105/2012. Uznesením č.k. 8C/103/2012-26 zo dňa 01.08.2013 súd spojil konania na spoločné konanie, ktoré je vedené pod sp. zn. 8C/103/2012. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 22.08.2013.

Poukázal na tú skutočnosť, že je slovenskou právnickou osobou, ktorá vykonáva na základe registrácie podnikateľskú činnosť v prevažujúcej miere v oblasti poskytovania krátkodobých úverov. V súlade s pravidlami riadneho hospodárenia ako oprávnený subjekt veriteľ zo Zmluvy o úvere navrhol písomným podaním súdnemu exekútorovi vykonať exekúciu, a to z dôvodu, že zo strany dlžníka neboli rešpektované zmluvné dojednania a zákonné ustanovenia. Exekúciu žalobca navrhol vykonať pre svoju pohľadávku, ktorá vznikla neplnením záväzku vyplývajúceho zo zmluvy o úvere:

číslo 6560013, dlžníka - povinného L. H., J.. XX.XX.XXXX (spis Okresného súdu Lučenec spisová značka 8C/103/2012, 21Er/627/2006),

číslo 6061300, dlžníka - povinného Q. Z., J.. XX.XX.XXXX (spis Okresného súdu Lučenec spisová značka 8C/104/2012, 22Er/34/2004),

číslo 6460034, dlžníčky - povinnej Q. G., J.. XX.XX.XXXX (spis Okresného súdu Lučenec spisová značka 8C/105/2012, 22Er/640/05).

Súdny exekútor požiadal exekučný súd - Okresný súd Lučenec o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. V exekučnom konaní vedenom podľa procesných pravidiel uvedených v § 44 ods. 1 Exekučného poriadku súdny exekútor predložil návrh žalobcu na vykonanie exekúcie spolu s exekučným titulom miestne a vecne príslušnému exekučnému súdu a požiadal ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ktoré exekučný súd udelil.

Žalobca pre obavy o právny a faktický osud pohľadávky nútene vymáhanej súdnym exekútorom, ktorému bolo naposledy udelené poverenie na vykonanie exekúcie, spísal dňa 27.08.2010, dňa 23.09.2010,

dňa 28.10.2009 a podal postupom podľa ustanovenia § 44 ods. 8 Exekučného poriadku, exekučnému súdu návrh na zmenu exekútora. Žalobca legitímne očakával, že súd mu svojou činnosťou poskytne reálnu súdnu ochranu v zákonom predpokladanej kvalite a teda, že dôjde k reálnej zmene exekútora rozhodnutím súdu v zákonom stanovenej lehote. Nestalo sa tak napriek tomu, že podaný návrh spĺňal všetky formálne a materiálne podmienky uvedené v Zák. č. 233/1955 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej Exekučný poriadok „EP“), resp. Občianskom súdnom poriadku (ďalej O.s.p.).

V tejto súvislosti žalobca poukázal na právnu úpravu procesného postupu exekučného súdu vo veci rozhodovania o zmene súdneho exekútora, ktorá definuje dobu určenú na prijatie rozhodnutia, pričom prekročenie tejto doby je nutné s ohľadom na ochranu základných práv a slobôd kvalifikovať ako porušenie zákona. Podľa ustanovenie § 44 ods. 7 Exekučného poriadku platného od 01.09.2005, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora. Podľa ustanovenia § 44 ods. 8 Exekučného poriadku platného do 01.12.2006, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora. V exekučnom konaní vedenom podľa týchto procesných pravidiel je založená zákonná povinnosť exekučného súdu rozhodnúť o návrhu oprávneného na zmenu exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora. Exekučný súd napriek tomu, že ním prejednávaná vec nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžadovala si takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný k posúdeniu a rozhodnutiu (v skutočnosti súd nemá inú legálnu možnosť, než o návrhu len na základe posúdenia osoby nového exekútora rozhodnúť a teda do konania nevstupujú iné informačné podnety a nevykonáva sa dokazovanie), nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v stanovenom čase.

Opísaný postup exekučného súdu žalobca hodnotil ako nesprávny a v rozpore so zákonom, konkrétne ustanovením § 44 ods. 7 Exekučného poriadku, resp. od 01.12.2006 ustanovením § 44 ods. 8 Exekučného poriadku. Nečinnosť exekučného súdu nie je ničím ospravedlniteľná, pretože počas špecifikovaného obdobia nevykonával vo veci také úkony, ktoré by mali smerovať k odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa žalobca v predmetnej veci počas súdneho konania nachádzal, čo je základným účelom práva zaručeného v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (napríklad rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 41/02, III.ÚS 117/02, I.ÚS 13/05). Z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu si uplatnil náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Žalobcovi vznikla majetková škoda predstavujúca náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a udržateľnosti pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi dorúčením návrhu na zmenu súdneho exekútora a rozhodnutím o ňom, ktoré vynaložil v tomto období na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnancov pomocou informačného systému sumou 70,00 Eur, na udržanie a správu informačného systému sumou 40,00 Eur a administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom sumou 50,00 Eur. Na tomto mieste žalobca poukázal na skutočnosť, že zmyslom právnej úpravy zmeny súdneho exekútora obsiahnutej v ustanovení § 44 ods. 8 Exekučného poriadku, je zakotvenie možnosti zmeny exekútora na základe žiadosti najmä v snahe o dôsledné uplatňovanie zásady hospodárnosti v exekučnom konaní, ako aj zabezpečenie ochrany práv oprávneného pri nečinnosti súdneho exekútora. Žalobca pristúpil k podaniu návrhu na zmenu súdneho exekútora po strate dôvery k exekútorovi a to najmä pre jeho neefektívne a neúčinné postupy, ktoré nesmerovali k riadnej a včasnej ochrane oprávnených záujmov žalobcu. Keďže exekučný súd ostal aj po podaní návrhu na zmenu súdneho exekútora nečinný, musel obdobie nečinnosti prekrývať žalobca svojou aktivitou cielenou na udržanie bonity pohľadávky a jej zabezpečenia usmerňovaním exekútora a ďalších účastných orgánov. Žalobca taktiež vynaložil na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje spojené s vyhodnotením urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštovné a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súdu sumu 15,00 Eur. Celkovo vynaložil žalobca vo veci správny a vymáhania svojej pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi dorúčením návrhu na zmenu súdneho exekútora a rozhodnutím o ňom, a to výlučne vplyvom nesústreďenej činnosti exekučného súdu márne sumu 175,00 Eur. Táto suma by nezaťažila žalobcu, ak by exekučný súd postupoval správne a pri rozhodnutí o zmene súdneho exekútora by dodržal zákonom stanovenú dobu. Zároveň si žalobca uplatnil právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch,

pretože samotné konštatovanie porušenia práva na rozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora zákonom stanovenej dobe v spojení s porušením práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného článkom 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejdanie veci v primeranom čase zaručeného článkom 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Nesprávny úradný postup okresného súdu je podľa názoru žalobcu dôsledkom jeho nesústreďenej činnosti takej intenzity, ktorá mala za následok zbytočné prieťahy v konaní spojené so zásahom do výkonu majetkových práv žalobcu.

Márnym uplynutím času boli reálne ohrozené legitímne očakávania žalobcu, že nastanú účinky predpokladané ustanovením § 44 ods. 8 Exekučného poriadku a správnym postupom exekučného súdu dôjde k zámene súdneho exekútora čo bude viesť k efektívnemu a účinnému vymoženiu jeho pohľadávky. Nesprávny úradný postup exekučného súdu vystavil oprávneného záujmy žalobcu rizikám spočívajúcim v neskorom ukončení procedúry zmeny súdneho exekútora exekučným súdom, neskorým ukončením procedúry zmeny súdneho exekútora exekučným súdom nastalo riziko zmarenia účelu konania pre stratu kontaktu s povinným, riziko zániku povinného a riziko insolventie povinného.

Náhradu nemajetkovej ujmy žalobca vnímal ako spravodlivú satisfakciu za konkrétne porušenie jeho zákonných nárokov (definovaných zákonom stanovenu lehotou danou k rozhodnutiu) a základných práv. Žalobca uvádzal aj ďalšie dôvody na podporu svojej žiadosti o náhradu nemajetkovej ujmy, a to neexistenciu akéhokoľvek účinného vnútroštátneho prostriedku nápravy spôsobilého reštituovať vzniknutú situáciu, resp. vyvolaný zásah do zákonných nárokov a základných práv žalobcu v spojení s absolútnou nemožnosťou vrátenia strateného času, vyvolala u žalobcov, resp. u členov riadiacich orgánov spoločnosti, ako aj jej majiteľom pocity frustrácie, úzkosti, nespravodlivosti, neistoty a nedôvery v právo a rovnosť spoločnosti. Úplne zbytočné a právne neodôvodniteľné časové omeškania z rozhodovaním exekučného súdu spôsobil v súvislosti s vymáhanou pohľadávkou a jej príslušenstvom zánik ďalších plánovaných podnikateľských aktivít žalobcu, ako aj zániku už vytvorených podnikateľských plánov a nezákonným zásahom vyvolaná situácia ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy žalobcu a spôsobila neistotu v plánovaní ďalších rozhodnutí, ktoré mohol prijať.

Žalobca si uplatnil primeranú náhradu nemajetkovej ujmy za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, za porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky sumu 276,60 Eur v konaní pod spisovou značkou 8C/103/2012 z dôvodu nečinnosti súdu po dobu 153 dní, t.j. 55,32 Eur/mesiac, v konaní 8C/104/2012 sumu 608,52 Eur z dôvodu nečinnosti súdu po dobu 342 dní, t.j. 55,32 Eur/mesiac, v konaní 8C/105/2012 sumu 608,52 Eur z dôvodu nečinnosti súdu po dobu 342 dní, t.j. 55,32 Eur/mesiac.

Žalobca navrhol, aby súd vykonal dokazovanie zo znaleckého posudku, ktorý žalobca objednal a v ktorom bola vyčíslená výška vzniknutej škody v dôsledku v žalobe opísaných skutočností, za ktoré zodpovedá žalovaná. Vypracovaný znalecký posudok pod číslom 1/2014 bol doručený súdu a na Okresnom súde Lučenec je zaregistrovaný v reg. Spr 256/2014.

Nahliadnutím do spisu Okresného súdu Lučenec Spr. 1213/2012 súd zistil, že žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku žalovanej dňa 23.04.2012, žalobca doručil súdu žalobu na začatie konania dňa 27.09.2012, čiže pred uplynutím 6 mesačnej lehoty od podania návrhu na predbežné prerokovanie nároku. Súd mal za to, že ku dňu rozhodovania o žalobe žalobcu už bolo zrejmé, že žalovaná nárok žalobcu v rámci predbežného prerokovania neuspokojila, čo vplynulo z písomného vyjadrenia žalovanej, hoci 6 mesačná lehota na predbežné prerokovanie nároku v čase rozhodnutia súdu ešte neuplynula, súd z písomného vyjadrenia žalovanej k žalobe, nepovažoval žalobu za predčasne podanú. Súd v konaní zisťoval, či došlo k nedodržaniu zákonnej resp. primeranej lehoty, z akého dôvodu, a či je to dôvod na náhradu škody, resp. či vôbec nejaká škoda žalobcovi vznikla.

Žalovaná žiadala žalobu v celom rozsahu zamietnuť a tvrdila, že :
žalobou zo dňa 17.09.2012, žalobca namietal nesprávny úradný postup exekučného súdu spočívajúci v tom, že exekučný súd nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej

lehote. Na základe uvedeného sa žalobca domáha náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktorá mu mala vzniknúť nesprávnym úradným postupom exekučného súdu.

Podľa žalobcu, napriek tomu, že vec nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a ani si nevyžadovala takú spoluprácu s účastníkmi konania, ktorá by mohla mať svojou komplexnosťou podstatný vplyv na čas potrebný k posúdeniu a rozhodnutiu vo veci, došlo v namietaných exekučných konaniach k uvedeným skutočnostiam.

Žalobca sa vo svojich žalobách domáhal náhrady škody pozostávajúcej z nasledovných čiastkových nárokov:

1) materiálna škoda v paušálnej výške 175,- Eur spôsobená nákladmi na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému, na udržiavanie a správu informačného systému a na administráciu listín a komunikáciu s pôvodným súdnym exekútorom, 2) nemajetková ujma vo výške pomernej k času tvrdeného omeškania súdu pri svojom rozhodovaní, vypočítaná zo základu 663,88 Eur na rok, ako spravodlivá satisfakcia za vnútorné zásahy do spoločnosti, ovplyvňovanie podnikateľského plánovania a rozhodovania, za porušenie jeho práv, stratu legitímnych očakávaní, že nastane v zákonom čase stav predpokladaný zákonom, stratu dôvery v právo a v spravodlivé riešenie veci a vyvolanie rizík ohrozujúcich konečné vymoženie pohľadávky.

Na základe skutočností uvádzaných žalobcom v žalobe tento žiadal, aby súd medzitýmnym rozsudkom rozhodol tak, že žalovaná je zodpovedná za škodu, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom okresného súdu, pretože tento v namietanom exekučnom konaní nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej 30-dňovej lehote. Ďalej mal súd zaviazat' žalovanú zaplatiť žalobcovi príslušnú majetkovú škodu a náhradu nemajetkovej ujmy do troch dní od právoplatnosti rozsudku, ako aj trovy súdneho konania.

K predmetnej veci žalovaná uviedla procesné námietky s tým, že zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) dbá o to, aby súdne konanie prebiehalo podľa presne ustanovených pravidiel, ktorých dodržiavanie je predpokladom, aby súd mohol konať a vydať rozhodnutie. Tieto predpoklady sa nazývajú procesné podmienky konania. Ak v konkrétnej veci nie sú splnené procesné podmienky, takéto konanie vykazuje nedostatky, pričom za nedostatok sa považuje aj zmätočnosť podania. V jednotlivých žalobách sa vyskytujú viaceré nedostatky, napr. že sú zmätočne označení povinní, najmä sú odlišne uvedené dátumy narodenia. Taktiež nie sú uvedené spisové značky príslušných exekučných konaní, ktoré sú vedené na súde, chýbajú relevantné údaje ako dátumy doručenia podaní na súd, ktoré majú význam pre posúdenie celej veci a dátumy, kedy sa žalobca dozvedel o vzniku škody v jednotlivých prípadoch. Vo všeobecnosti žalovaná namietala, že žalobca nepriložil ani jeden relevantný dôkaz, ktorý by preukazoval vôbec existenciu predmetného exekučného konania, vznik skutočnej škody, nemajetkovej ujmy, atď. Žalobca síce uviedol časť dôkazov, najmä odkázal na exekučné spisy, ale v skutočnosti preniesol celú dôkaznú povinnosť na súd, hoci podľa zákona dôkazné bremeno znáša žalobca sám.

Žalovaná zdôraznila, že tvrdenie žalobcu, že nemá vedomosť o spisových značkách ním uvádzaných exekučných konaní, sa nezakladá na pravde, má charakter klamlivého a zavádzajúceho tvrdenia, pretože sám žalobca uvádzal, že mu boli doručené uznesenia exekučného súdu o zmene súdneho exekútora, pričom tieto uznesenia museli byť v súlade s právnymi predpismi upravujúcimi náležitosti súdnych rozhodnutí označené spisovými značkami dotknutých exekučných konaní. Neoznačenie spisových značiek exekučných konaní, v ktorých malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu zo strany exekučného súdu (teda nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí), bolo jedným z dôvodov, pre ktoré Ústavný súd SR odmietol sťažnosti žalobcu na porušenie jeho ústavných práv nečinnosťou exekučného súdu (príkladmo rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 211/2012, sp. zn. IV. ÚS 366/2012, sp. zn. IV. ÚS 374/2012). V tejto súvislosti žalovaná navrhla konajúcemu súdu aplikáciu ustanovenia § 43 ods. 1 OSP.

Žalovaná na vyššie uvedené ustanovenie OSP poukázala aj z dôvodu, že v tomto momente nie je jasný ani titul nároku na náhradu škody. Jednak žalobca namietal „nezákonné konanie“ v podobe nerozhodnutia o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej lehote, ale zároveň namietal nesprávny úradný postup v podobe prietáhov. Z takto formulovaných žalôb nie je jednoznačne

jasné, na základe akého titulu si žalobca uplatnil škodu, keďže v žalobách sa tieto tituly prelínajú a žalobca jednoznačne neuvádzal, z ktorého titulu/titulov si uplatňuje svoj nárok.

Čo sa týka uvádzaných prietáhov v konaní, v prvom rade poznamenal, že žalobca neuvádzal kroky, ktoré podnikol na ich odstránenie. Žalobca neuviedol, ani po vyžiadanej súčinnosti v rámci predbežného prerokovania zo strany žalovanej, či využil možnosť podania sťažnosti na zbytočné prietahy v príslušných konaniach predsedovi okresného súdu, resp. možnosť podania ústavnej sťažnosti (t.z. či využil účinné právne prostriedky nápravy na urýchlenie konania). Judikatúra Ústavného súdu SR, konkrétne v náleze z 3. mája 2011, č.k. III. ÚS 69/2011-25, taktiež poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ má predovšetkým postupovať v zmysle zásady vigilantius iura (každý nech si stráži svoje právo). To, že tak žalobca nekonal, je možné pripísať iba jemu. V druhom rade, žalovaná mala za to, že všeobecný súd v konaní o náhradu škody nie je oprávnený posudzovať prietahy v konaní súdu, túto právomoc má iba predseda súdu alebo Ústavný súd SR (bližšie v časti o Existencii prietáhov v konaní).

Podľa § 15 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 4 Zák. č. 514/2003 Z. z., ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný, a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr..

Z citovaných ustanovení Zák. č. 514/2003 Z. z. vyplýva, že poškodený sa práva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci môže domáhať na súde až po uplynutí šiestich mesiacov odo dňa prijatia jeho žiadosti (doručenia na príslušný orgán) o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody. Predbežné prerokovanie nároku je zákonom (§ 16 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z. z.) ustanovenou podmienkou, aby o tomto nároku mohlo prebehnúť občianske súdne konanie (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 2 Cz 38/76, uverejnené pod publikačným číslom R 28/1978). Preto má žalovaná za to, že ide o predčasne uplatnený nárok na súde.

Zároveň žalovaná informovala súd, že napriek opakovaným výzvam na doplnenie žiadostí, ktoré Ministerstvo spravodlivosti SR adresovalo žalobcovi po doručení prvotných žiadostí o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, Ministerstvu spravodlivosti SR bola doručená všeobecná odpoveď, kde žalobca nepreukázal požadované skutočnosti, nedoplnil žiadané informácie a nebol ochotný priložiť ani príslušné návrhy na zmenu exekútora s dátumom doručenia súdu, uznesenia o zmene súdneho exekútora, dátumy, kedy sa žalobca dozvedel o škode, doklady preukazujúce vyčíslenú majetkovú škodu, uviesť skutočnosť, či boli podávané sťažnosti predsedovi súdu na prietahy/ústavné sťažnosti, ani doklady preukazujúce „ohrozenie“ práv zánikom povinného, resp. jeho insolveniou, stratou kontaktu s povinným, ktorými odôvodňuje vznik nemajetkovej ujmy. Vcelku žalobca neposkytol žiadnu súčinnosť na predbežné prerokovanie podaných žiadostí, a tým zmaril akúkoľvek možnosť predbežne prerokovať nárok na náhradu škody, o ktorého prerokovanie sám požiadal. Ministerstvo spravodlivosti SR ako orgán príslušný podľa § 4 ods. 1 písm. a) Zák. č. 514/2003 Z. z. preto nárok žalobcu nepovažuje za predbežne prerokovaný.

Žalovaná poukázala na podmienky úspešného uplatnenia nároku na náhradu škody, s tým, že Zák. č. 514/2003 Z. z. ustanovuje nasledujúce všeobecné podmienky, pri splnení ktorých štát zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci:

1/nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup,

2/vznik škody,

3/príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou.

Pre vznik zodpovednosti štátu musia byť splnené všetky tri podmienky súčasne.

K nesprávnemu úradnému postupu žalovaná uviedla, že nerozhodnutím o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej lehote odkázala na ustanovenie § 9 ods. 2 Zák. č. 514/2003 Z.z. v znení Zák. č. 412/2012 Z.z., kde je explicitne uvedené, z čoho výlučne je možné vychádzať pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, pričom žalobca doposiaľ dôkazy potrebné pre posúdenie tejto otázky, predpokladané týmto ustanovením, nepredložil.

K otázke nerozhodnutia o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote žalovaná uviedla, že všeobecným predpokladom na zmenu súdneho exekútora je žiadosť oprávneného na zmenu súdneho exekútora spolu s uvedením súdneho exekútora, ktorý má nahradiť pôvodného exekútora. V praxi je zaužívaný model, v zmysle ktorého exekučný súd po dôjdení žiadosti o zmenu súdneho predloží túto žiadosť pôvodnému súdnemu exekútorovi na vyjadrenie, na vyčíslenie jeho doterajších trov (keďže súčasne s rozhodnutím o zmene súdneho exekútora exekučný súd rozhodne v tomto uznesení aj o trovách doterajšieho exekučného konania tak, ako keby došlo k zastaveniu exekúcie u pôvodného exekútora) a na zaslanie príslušného exekútorského spisu za účelom realizácie povinnosti vyplývajúcej exekučnému súdu z ustanovenia § 44 ods. 9 Zák. č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“) (súd v rozhodnutí o zmene exekútora podľa odseku 8 zároveň vykonaním exekúcie poverí exekútora, ktorého navrhne oprávnený, a vec mu postúpi spolu s exekučným spisom súdneho exekútora, ktorý bol vykonaním exekúcie pôvodne poverený).

Žalovaná pripustila, že v niektorých jednotlivých prípadoch mohol exekučný súd rozhodnúť o návrhoch oprávneného na zmenu súdneho exekútora po uplynutí zákonom stanovenej 30-dňovej lehoty od doručenia takéhoto návrhu, najmä v prípadoch, ak pôvodný súdny exekútor neposkytol exekučnému súdu plnú súčinnosť; v takých prípadoch exekučný súd objektívne nemohol dodržať zákonnú 30-dňovú lehotu na rozhodnutie o návrhu žalobcu ako oprávneného na zmenu súdneho exekútora tak, aby v tejto lehote rozhodol aj o trovách exekúcie pôvodného súdneho exekútora a súčasne postúpil novému súdnemu exekútorovi exekučný spis pôvodného súdneho exekútora. Odhliadnuc od uvedeného, v prípadoch podozrenia, že exekučný súd nekonal o návrhoch žalobcu ako oprávneného na zmenu súdneho exekútora, žalobcovi nič nebránilo využiť účinný prostriedok nápravy, ktorým bezpochyby bolo podanie sťažnosti predsedovi príslušného súdu proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa § 3 ods. 7 v spojení s § 62 a nasl. Zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch. Ak žalobca tento prostriedok nápravy nevyužil, zanedbal svoju všeobecnú preventívnu povinnosť podľa ustanovenia § 415 Zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), keďže si nepočínal tak, aby nedošlo ku škode na jeho majetku (keďže podľa tvrdenia žalobcu ku škode/nemajetkovej ujme malo dôjsť tým, že exekučný súd nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote).

Okrem toho žalovaná poukázala na judikatúru Ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 16/02, ktorá konštatuje, že „Pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd prihliada síce na lehoty, ktoré sú uvedené v ústave alebo v zákone (porovnaj napr. rozhodnutie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 64/97, na ktoré sťažovateľ vo svojej sťažnosti poukazuje), ale ich nedodržanie nepovažuje automaticky za porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 63/00).“

Vzhľadom na povahu úkonu (rozhodnutie o zmene súdneho exekútora), zákonom ustanovenú lehotu, lehotu, v ktorej sa rozhodlo, nečinnosť žalobcu i nevyhnutnosť vykonať pred, resp. súčasne s rozhodnutím i iné úkony (výzva na vyjadrenie pôvodnému exekútorovi, vyjadrenie pôvodného exekútora a vyčíslenie jeho trov, doručenie exekučného spisu a jeho zaslanie novému exekútorovi a rozhodnutie

o trovách pôvodného exekútora), nie je možné nerozhodnutie o návrhu na zmenu súdneho exekútora v lehote ustanovenej zákonom považovať za zbytočné prietahy, a teda za nesprávny úradný postup.

Zároveň žalovaná poukázala na ustanovenie § 44 ods. 8 a 9 Exekučného poriadku, z ktorého je zrejmé, že pôvodný súdny exekútor vykonáva úkony exekučného konania až do času rozhodnutia súdu o zmene súdneho exekútora, resp. do doručenia uznesenia o zmene súdneho exekútora pôvodnému exekútorovi. To znamená, že v súvislosti s nerozhodnutím v lehote nemohlo dôjsť k vzniku žiadnej materiálnej škody, pôvodný súdny exekútor mal a mohol pokračovať vo vymáhaní pohľadávky, na ktorú mal poverenie, s ohľadom na zachovanie kontinuity konania.

K existencii prietahov v konaní žalovaná uviedla, že vzhľadom na skutočnosť, že žalobca na viacerých miestach svojho žalobného návrhu namietal prietahy v konaní a z týchto tvrdených prietahov odvodzoval svoje právo na náhradu nemajetkovej ujmy ako aj materiálnej škody, žalovaná v prvom rade poukázala na ustanovenie § 9 ods. 2 Zák. č. 514/2003 Z.z. v znení Zák. č. 412/2012 Z.z., kde je explicitne uvedené, z čoho výlučne je možné vychádzať pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v zbytočných prietahoch v konaní.

V zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 Zák. č. 514/2003 Z.z. súd konajúci o náhrade škody môže pri posudzovaní nároku na náhradu škody vychádzať z existencie prietahov v súdnom konaní len v prípade, ak by tieto boli konštatované vo výsledkoch vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na prietahy, v právoplatnom rozhodnutí vydanom v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, právoplatnom rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov alebo v právoplatnom rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti, ktorým Ústavný súd Slovenskej republiky konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov.

Žalobca si vo vzťahu k predpokladom posúdenia existencie zbytočných prietahov v konaní nesplnil ani povinnosť tvrdenia ani povinnosť ich preukázania a teda žalovaná vzhľadom na vyššie uvedené nepovažovala existenciu prietahov v konaní za preukázanú.

K hmotnoprávnej námietke premlčania v súvislosti s „nesprávnym úradným postupom“ žalovaná uviedla, že ako vyplýva zo skutkových okolností uvádzaných žalobcom v niektorých žalobách, k nesprávnemu úradnému postupu okresného súdu malo dôjsť v období pred marcom 2009.

Podľa ustanovenia § 19 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia.

V prípade, ak mala žalobcovi vzniknúť škoda práve nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v tom, že okresný súd nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonnej lehote (žaloby označené ako „ZE“), lehota na uplatnenie tohto nároku (premlčacia lehota) uplynula po troch rokoch od momentu uplynutia 30-dňovej lehoty od doručenia návrhu na zmenu súdneho exekútora. Vzhľadom na uvedené žalovaná vzniesla námietku premlčania pri každom uplatnenom nároku, pri ktorom došlo k uplynutiu 30-dňovej lehoty od doručenia návrhu na zmenu súdneho exekútora pred dňom 23. 4. 2009 (t. j. tri roky pred dňom, kedy boli žalovanej doručené prvé žiadosti o predbežné prerokovanie nároku),

K otázke posúdenia materiálnej škody žalovaná poukázala na to, že žalobca sa vo svojej žalobe konkrétne domáha náhrady škody pozostávajúcej z materiálnej škody v paušálnej sume 175,00 Eur.

Podľa ustanovenia § 17 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z. z., uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa Zák. č. 514/2003 Z. z. je o.i. nevyhnutné preukázať existenciu škody. Podľa názoru žalovanej žalobca nepreukázal existenciu škody a nároky, ktoré si uplatňuje, je možné považovať za hypotetické.

Ohľadom vyčíslenia škody mala žalovaná za to, že podľa tvrdení žalobcu, tento vyčíslil uplatnenú škodu na základe paušalizácie reálnych vecných nákladov, ktoré spočívali v administratívnych výdajoch, funkčných výdajoch, mzdových výdajoch a výdajoch spojených so stratou času zamestnanca, a to bez ohľadu na dĺžku trvania prieťahov. Taktiež uviedol, že škoda zaťažila žalobcu výlučne v období medzi dorúčením žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím o nej. Ako podstatné zložky vyčíslenej sumy uviedol správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému, udržiavanie a správu informačného systému a administratívne spracovanie textov urgencií, publikačné výdaje, poštovné.

Žalovaná poukázala na to, že žalobca v žalobách neuviedol, či predmetné vecné náklady predstavovali podľa § 17 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z.z. skutočnú škodu alebo ušlý zisk. Podľa definície kľúčových pojmov: skutočná škoda je trvalé zmenšenie majetku poškodeného a ušlý zisk predstavuje ušlý majetkový prospech resp. nerozmnoženie majetku poškodeného, ktoré by bolo možné dôvodne očakávať, nebýť škodnej udalosti, s ohľadom na pravidelný beh vecí. Na základe ustálených definícií skutočnej škody a ušlého zisku, žalovaná mala za to, že žalobca doposiaľ neunesol bremeno tvrdenia tým, že nekonkretizoval, či si uplatnil skutočnú škodu alebo ušlý zisk a zároveň žalovaná zastávala názor, že žalobcom uvedenú paušalizáciu vecných nákladov nemožno považovať ani za zmenšenie majetku poškodeného, ani za ušlý majetkový prospech, a teda logicky nie je možné domáhať sa ich náhrady podľa Zák. č. 514/2003 Z.z..

Ďalej žalovaná upriamila pozornosť na skutočnosť, že žalobca by v tomto konaní na preukázanie vzniku škody musel produkovať dôkazy preukazujúce škodu pri každej individuálnej pohľadávke. V prvom rade žalovaná mala za to, že žalobca ako spoločnosť, ktorá sa zaoberá spotrebiteľskými úvermi, k svojej činnosti nepochybne potrebuje a využíva informačný systém, ktorý poskytuje prehľad poskytnutých úverov. Takýto systém musel využívať nielen počas domnelých prieťahov, ale aj pred týmito obdobím, ako aj po ňom, nielen na správu pohľadávok, ktoré boli predmetom exekúcií, ale aj takých, pri ktorých žiadne exekúcie neprebíhali, resp. prebiehali bez namietaných nedostatkov. Akúkoľvek výšku nákladov prevádzkovania na správu informačného systému vznikala/vznikla žalobcovi bez ohľadu na tvrdené prieťahy a jej uplatnenie považovala žalovaná za účelovú. Žalobca uvádzal ako ďalšiu položku majetkovej škody „udržiavanie“ systému. Tu ide taktiež o činnosť, ktorú musí žalobca vykonávať na každodennej báze, najmä pri poskytovaní úverov v takom rozsahu, ako ich poskytuje žalobca, aby sa naplnil účel fungovania spoločnosti daného druhu. Spoločnosť, ktorá sa špecializuje na poskytnutie a vymáhanie úverov musí mať informačný systém. Požadovať paušálne sumy za spomínané veľmi všeobecne uvedené činnosti, je nesprávne a znovu účelové. V súvislosti s uvedeným, ako aj s paušálnou sumou na administratívne spracovanie urgencií exekučnému súdu a publikačné výdaje, je viac ako zrejmé, že si žalobca uplatnil neprimerané sumy (najmä s ohľadom na skutočnosť, že väčšina uvádzaných zaslaných žiadostí o poskytnutie informácií sa mohla hospodárnejšie vykonať aj elektronicky). Na druhej strane, samotný zástupca žalobcu uvádzal vo svojom stanovisku k žiadostiam o doplnenie žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 02.07.2012, že „disponuje jednotnou a nedeliteľnou databázou návrhov v elektronickej forme (návrhy podával elektronicky v automatizovanom procese)“ a že, „návrhy boli spracované v elektronickej forme a súdom boli odoslané v tejto forme rovnako tak elektronicky“. Z tohto dôvodu žalovaná mala znovu za to, že uplatňovanie nároku na majetkovú škodu je nepodložené a uplatňovať si 175,- Eur paušálne za každého dlžníka je nielenže nadhodnotené, ale aj nepreukázané. Skutočnú škodu je potrebné dokázať listinami/skutočnosťami, ktoré preukážu požadovaný nárok, v opačnom prípade by mohlo dochádzať k ľubovoľnému a subjektívnemu vyčíslňovaniu škody žalobcom (ako je tomu podľa názoru žalovanej aj v tomto prípade) a preskúmanie predmetného nároku je znemožnené.

Od povinnosti riadne preukázať vznik a výšku škody žalobcu neodbremeňuje množstvo podaných žalôb, ťažkosti pri jej vyčíslení a preukázaní, ani ochrana osobných údajov, obchodného tajomstva či dôverných informácií, teda skutočnosti, ktorými žalobca exemplárne nesplnenie dôkaznej povinnosti odôvodňuje.

Na základe všetkých uvedených skutočností bola žalovaná toho názoru, že nemôže niesť zodpovednosť a nahrádzať žalobcovi materiálnu škodu tak, ako si ju uplatnil v tomto konaní, pretože žalobca nepreukázal vznik a ani výšku škody. V majetkovoprávnych vzťahoch fyzických a právnických osôb štát nemôže byť univerzálnym ani singulárnym sukcesorom preberajúcim zodpovednosť za vzájomné záväzky týchto osôb, pokiaľ je možné uspokojenie týchto záväzkov dosiahnuť iným spôsobom.

Vo vzťahu k nemajetkovej ujme žalovaná uviedla, že žalobca sa vo svojich žalobách domáha aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v pomernej výške k čiastke 663,88 Eur (čiastka, ktorú v niektorých náleзоch Ústavný súd SR priznal za prietahy na rok) podľa toho, ako dlho trvalo domnelé omeškanie.

Podľa ustanovenia § 17 ods. 2 Zák. č. 514/2003 Z. z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa ustanovenia § 17 ods. 3 Zák. č. 514/2003 Z. z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

V časti žalobcovho nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch poukázala žalovaná na dve skutočnosti. V prvom rade: žalobca poukázal na viacero náleзоv Ústavného súdu SR, kde rozhodoval o poskytnutí finančného zadosťučinenia za zbytočné prietahy. Je potrebné povedať, že poskytovanie finančného zadosťučinenia nie je automatické a podlieha podrobnému skúmaniu prípadu zo strany súdu. Každé prípadové okolnosti sú osobitné a vychádzať z paušálnej sumy 663,88Eur, ktorá musí byť priznaná za každý rok prietahov, je nesprávna úvaha. Navyše, pri rozhodovaní Ústavný súd SR vychádzal aj z významu sporu pre žalobcu, pričom v tomto prípade ide o veľkú spoločnosť poskytujúcu úvery fyzickým osobám. Ústavný súd SR prihliada aj na to, či sťažnosť predsedovi súdu viedla k náprave. Pokiaľ žalobca tento prostriedok nevyužil, je neprijateľné, aby sa priznávala náhrada nemajetkovej ujmy podľa žalobcom citovaných náleзоv Ústavného súdu SR, keď predseda súdu nemal možnosť prípadnú nápravu zjednať. V druhom rade: je potrebné poznamenať, že vznik nemajetkovej ujmy u právnických a fyzických osôb je odlišný. Pocity členov riadiacich orgánov spoločnosti v podobe „frustrácie, úzkosti, neistoty a nedôvery“ sú irelevantné v predmetnom konaní, keďže si náhradu škody a nemajetkovej ujmy uplatnila spoločnosť ako právnická osoba. Samotná judikatúra poukazuje na tento aspekt v rozsudku Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo 675/2011, kde je uvedené, že odškodnenie právnickej osoby za nemajetkovú ujmu spôsobenú prípadnými prietahmi v konaní nie je možné vzťahovať na fyzické osoby, ktoré sa na činnosti právnickej osoby nejakým spôsobom zúčastňujú, lebo im nevzniká ujma priamo. Žalobca uvádzal aj „zánik podnikateľských aktivít a podnikateľských plánov“, ale tieto nie sú bližšie konkretizované. Taktiež žalobca neupresnil, v čom a ako situácia „ovplyvnila ďalšie podnikateľské postupy žalobcu.“

Žalobca zároveň zjavne opomenul, že pri uplatňovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je potrebné preukázať, že konštatovanie porušenia práva nie je dostačujúcim zadosťučinením. Uvedené zo žalobného návrhu nevyplýva a z toho dôvodu žalovaná nepovažovala za preukázaný tak vznik nemajetkovej ujmy ako ani to, že by sa mala poskytovať jej náhrada v peniazoch.

Aspekt prihliadnutia na dobré mravy a nemajetková ujma s prihliadnutím na poškodenú osobu:

podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Žalovaná akcentovala na potrebu zohľadnenia vyššie citovaného ustanovenia, ako aj ustanovenia § 17 ods. 2 a 3 Zák. č. 514/2003 Z. z. pri formovaní záveru o potrebe priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, resp. o výške takejto náhrady. Po aplikácii uvedených ustanovení a percepčii skutkových okolností, na ktoré žalovaná v ďalšom texte poukázala, podľa žalovanej nemožno dospieť k záveru o potrebe priznať žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ani v prípade, ak by inak boli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu.

V tejto súvislosti nie je možné opomenúť povahu a predmet konaní, v ktorých malo k nesprávnemu úradnému postupu dôjsť, a to pri zohľadnení povahy podnikateľskej činnosti žalobcu a povedomí, ktoré je okolo žalobcu v spojení s touto podnikateľskou činnosťou vytvorené. V posledných rokoch všetky zložky

štátnej moci zamerali svoju pozornosť na ochranu spotrebiteľských práv, pričom je všeobecne známe, že potrebu ochrany práv spotrebiteľov podmienila najmä činnosť žalobcu na trhu spotrebiteľských úverov. Práve uplatňovanie rôznych pohľadávok z titulu spotrebiteľských úverov je predmetom exekučných konaní, ktoré žalobca inicioval a v ktorých malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu.

Žalovaná v tejto súvislosti upozornila a ako prílohu vyjadrenia k žalobe doložila list Európskej komisie, Generálneho riaditeľstva pre spravodlivosť pod č. JUST/A3/RM/kb D(2010) J 1360 adresovaný stálemu predstaviteľovi Slovenskej republiky pri Európskej únii, v ktorom Európska komisia poukázala na to, že v súvislosti s podnikateľskými praktikami žalobcu dostala sťažnosti od slovenských spotrebiteľov, ako aj sťažnosť od slovenského združenia na ochranu spotrebiteľov, pričom útvary Komisie sa o týchto praktikách dozvedeli aj prostredníctvom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podľa článku 267 ZFEÚ podal Krajský súd v Prešove (Vec C-76/10). Žalovaná dala do pozornosti celý text priloženého listu, pričom poukázala príkladom na niektoré výňatky:

„Problémy v spojitosti s týmito praktikami sa týkajú predovšetkým skutočnosti, že zmluvné podmienky sú stanovené prostredníctvom vopred formulovaných podmienok, ktoré jednostranne určili veritelia. Tieto podmienky sú pre spotrebiteľov veľmi tvrdé a ich zjavným cieľom je zbaviť spotrebiteľov práv, ktoré im vyplývajú z právnych predpisov na ochranu spotrebiteľa. Jedným z osobitných aspektov je uplatňovanie nárokov zo strany nebankových inštitúcií, okrem iného prostredníctvom systematického využívania rozhodcovských orgánov, ktoré sa javia ako predpojaté, a v prípade ktorých sa zdá, že vôbec neuplatňujú právne predpisy na ochranu spotrebiteľa.“

„Formulár zmluvy spoločnosti POHOTOVOSŤ s.r.o. navyše obsahuje časť s názvom Všeobecné podmienky poskytovania úveru (VP), ktoré sa odchyľujú od kogentných ustanovení na ochranu spotrebiteľa, a/alebo pomerne flagrantne znevýhodňujú spotrebiteľov vo viacerých dôležitých aspektoch, z ktorých niektoré uvádzame ďalej.“

„Celkové náklady úverov poskytovaných spoločnosťou POHOTOVOSŤ s.r.o., ktoré pozostávajú z úrokov a iných poplatkov, sa javia byť veľmi vysoké. Zdá sa, že prinajmenšom v niektorých prípadoch predstavujú náklady takmer 100 % ročne zo sumy získanej od spoločnosti POHOTOVOSŤ s.r.o. Najväčšiu časť poplatkov tvoria náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy o úvere, ktoré sa javia mnohonásobne vyššie ako poplatky, ktoré si účtujú banky.“

„Podľa bodu 6 VP je dlžník povinný zaplatiť v prípade nesplnenia zmluvných záväzkov sankciu vo výške 0,25 % denne, čiže 91,25 % ročne.“

„Podľa bodu 8 VP dlžník môže splatiť veriteľovi dlžnú sumu pred termínom splatnosti, to ho však nezbavuje povinnosti zaplatiť poplatok (95,6 % z úveru) v plnej výške.“

„Zásadným problémom je skutočnosť, že predmetné podmienky vylučujú uplatňovanie pravidiel na ochranu spotrebiteľa...“

Okrem vyššie uvedeného o negatívnej percepcii žalobcu verejnosťou, resp. aj špecializovanými organizáciami na ochranu spotrebiteľov (napr. Spotrebiteľské centrum) svedčí napr. článok v denníku SME zo dňa 16.07.2012, ktorý priložila žalovaná v prílohe svojho vyjadrenia. Z uvedeného článku napr. vyplynulo, že žalobca obišiel zákaz vymáhať pohľadávku exekúciou. Podľa uvedeného článku Okresný súd Prešov označil konanie v prejednávanej veci za mimoriadne závažnú nečestnú činnosť, pričom článok popisuje aj niektoré prípady, keď sa jednotliví spotrebiteľia napokon domohli svojich práv (s odkazom na rozhodnutie Súdneho dvora v Luxemburgu, ktorý poukázal na nezrovnalosti v zmluve, chýbajúcu RPMN a neprimerané sankcie a úroky). Z článku vyplýva aj nemenej významná skutočnosť, že Asociácia organizácií splátkového predaja, ktorá sa nestotožňuje s konaním žalobcu, vylúčila žalobcu zo svojich radov.

Z popísaného je zrejmé, že žalobca a jeho praktiky sú vnímané verejnosťou negatívne, boli predmetom záujmu Európskej komisie, súdy konštatovali porušovanie práv spotrebiteľa a v konečnom dôsledku práve podnikateľská činnosť žalobcu podnietila zvýšenú potrebu ochrany práv spotrebiteľov na všetkých úrovniach štátnej moci. Žalobca je vnímaný ako spoločnosť využívajúca neprijateľné podmienky, zneužívajúc slabé finančné a právne vedomie nízkoprijímových osôb.

Nie je možné opomenúť, že v takomto prípade aj súdna moc musí pozornejšie skúmať akékoľvek podanie žalobcu, a to najmä v prípade návrhu na vykonanie exekúcie, kde v prípade žalobcu automaticky nastáva zvýšené riziko ohrozenia alebo porušenia práva spotrebiteľa (povinného v exekučnom konaní). Uvedené má vplyv aj na otázku samotného posúdenia nesprávneho úradného postupu, keďže súdy v prípade posudzovania návrhu žalobcu na vykonanie exekúcie musia obzvlášť opatrne zvažovať, či poverenie vydajú alebo nevydajú a pod., s čím je spojená vyššia časová náročnosť vykonania procesného úkonu súdom.

S prihliadnutím na popísanú charakteristiku podnikateľskej činnosti žalobcu považovala žalovaná za konanie v rozpore s dobrými mravmi, pokiaľ si žalobca uplatnil nárok na náhradu škody voči štátu, keďže uplatnená škoda mala žalobcovi vzniknúť práve pri spornej a negatívne vnímanej podnikateľskej aktivite žalobcu. Súčasne v takejto situácii platí, že aj v prípade porušenia práva žalobcu už samotné konštatovanie porušenia práv musí byť považované za dostačujúce. Uvedené vylučuje možnosť priznania prípadného nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy voči štátu.

Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaná zastávala názor, že žalobca nepreukázal podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu, súlad postupu žalobcu s dobrými mravmi, ako aj nedostatočnosť konštatovania porušenia práva. Zároveň aplikujúc ustanovenie § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. po zohľadnení osoby poškodeného a vnímania doterajšieho pôsobenia žalobcu (ako spoločnosti s negatívnou povest'ou využívajúcu neprijateľné podmienky), minimálnej závažnosti prípadnej ujmy a následky, ktoré žalobcovi mohol namietaný nesprávny úradný postup spôsobiť, nemôže byť podľa žalovanej žalobcovi priznaná žiadna náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Vo vzťahu k príčinnej súvislosti žalovaná uviedla, že podľa ustanovenia § 5 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa ustanovenia § 9 ods. 4 Zák. č. 514/2003 Z. z., právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takýmto postupom spôsobená škoda.

Z citovaných zákonných ustanovení je zrejmé, že pre úspešné uplatnenie práva na náhradu škody podľa Zák. č. 514/2003 Z. z. je nevyhnutné okrem existencie nesprávneho úradného postupu/nezákonného rozhodnutia, vzniku škody či nemajetkovej ujmy, preukázať aj príčinnú súvislosť medzi týmito zložkami.

Podľa ustálenej súdnej praxe príčinná súvislosť, ako ďalší predpoklad vzniku zodpovednosti za škodu, je priama väzba javov (objektívnych súvislostí), v rámci ktorého jeden jav (príčina) vyvoláva druhý jav (následok). V postupnom slede javov je každá príčina niečím vyvolaná (sama je následkom niečoho) a každý ňou spôsobený následok sa stáva príčinou ďalšieho javu. Zodpovednosť však nemožno robiť závislou na neobmedzenej kauzalite. Atribútom príčinnej súvislosti je totiž „priamosť“ pôsobenia príčiny na následok, pri ktorej príčina priamo (bezprostredne) predchádza následku a vyvoláva ho. Vzťah príčiny a následku musí byť preto priamy, bezprostredný, neprerušovaný; nestačí, ak je iba sprostredkovaný. Vychádzajúc zo základnej charakteristiky príčinnej súvislosti, ako priameho a bezprostredného vzťahu príčiny a následku, nemožno tvrdiť, že žalobcovi vznikla škoda postupom okresného súdu.

Na záver žalovaná uviedla, že na základe všetkých vyššie uvedených skutočností, žalobca nepreukázal, že by činnosťou exekučného súdu v namietanom konaní došlo k nesprávnemu úradnému postupu, nepreukázal vznik ani výšku skutočnej škody, ani prípadnej nemajetkovej ujmy, a preto neexistovala ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom súdu spočívajúcim v tom, že nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom ustanovenej lehote a uplatnenou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmom. Žalovaná mala skôr za to, že stav, v ktorom sa žalobca ocitol, si zavinil sám, a to spôsobom vykonávania podnikateľskej činnosti, pasivitou pri obhajovaní svojich práv, a najmä je už v súčasnosti zrejmé, že žalobca si uplatňuje ničím neodôvodnené a ničím nepreukázané sumy, či už v podobe majetkovej škody alebo nemajetkovej ujmy.

V súvislosti s dôkazom žalobcu - znaleckým posudkom č. 1/2014 žalovaná zdôraznila, že predmetom znaleckého posudku nebolo určiť, či v konkrétnom konaní došlo, resp. nedošlo k pochybeniu exekučného okresného súdu, nakoľko táto otázka je predmetom dokazovania v samotnom súdnom konaní. Pokiaľ,

napriek tomu, bolo v znaleckom posudku konštatované, že k nesprávnemu úradnému postupu súdu došlo, a to jednak bez bližšieho odôvodnenia, dokonca posudzoval správnosť, resp. nesprávnosť otázky, ktorú nie je kompetentný odborne posudzovať i vzhľadom na oblasť znaleckej činnosti, pre ktorú je tento zapísaný v zozname znalcov podľa Zák. č. 382/2004 Z.z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, je preto nutné zdôrazniť, že znalecký ústav sa mal vo vzťahu k otázkam, ktoré nie je zo zákona oprávnený odborne posúdiť, vyjadrovať výlučne v spôsobe podmieňovacom a nie oznamovacom. K záveru znaleckého ústavu ohľadom existencie nesprávneho úradného postupu žalovaná uviedla, že časť žalôb žalobcu bola jednotlivými súdmi SR v konaniach na prvom stupni už zamietnutá, pričom postup okresných súdov bol vo väčšej väčšine potvrdený i príslušným odvolacím súdom a tieto rozsudky boli odôvodnené nenaplnením jedného zo základných predpokladov, ktoré Zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, pre úspešné priznanie nároku na náhradu škody predpokladá. V tejto súvislosti zdôraznila, že je nevyhnutné poukázať na skutočnosť, že citovaný zákon predpokladá pre úspešné priznanie nároku na náhradu škody resp. nemajetkovej ujmy v peniazoch súčasné (kumulatívne) naplnenie zákonných predpokladov ktorými mali byť:

- 1) nesprávny úradný postup okresného súdu,
- 2) vznik a existencia škody,
- 3) príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom okresného súdu a vznikom škody.

Žalovaná vo svojom vyjadrení k žalobe jednoznačne argumentovala v prospech neexistencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu a preto nie je možné s prihliadnutím na vyššie uvedené nárok žalobcu priznať, a to ani za predpokladu, že by mal súd z obsahu znaleckého posudku preukázať, že ku vzniku škody došlo. Ak by aj ku vzniku škody došlo, nie je v príčinnej súvislosti s namietaným postupom exekučného súdu.

Za najpodstatnejší a najzávažnejší nedostatok znaleckého posudku žalovaná považovala to, že úradný postup exekučného súdu, ktorý bol žalobcom namietaný, nebol v jednotlivých konaniach identický. Rozdielnosť možno vidieť už v spôsobe, akým exekučný súd rozhodol, resp. nerozhodol a takto mal podľa názoru žalobcu urobiť, ako i v lehotách, v ktorých malo byť rozhodovanie exekučného súdu o udelení poverenia na vykonanie exekúcie, resp. o zmene súdneho exekútora prekročené, prípadne v ich časovom horizonte v akom sa žalobca obrátil na príslušný súd so žalobou. Žalovaná mala za to, že k vypracovaniu znaleckého posudku za účelom zistenia konkrétnej škody spôsobenej konkrétnym exekučným súdom v konkrétnom exekučnom konaní mal žalobca pristúpiť jednotlivo, t.j. pre každé exekučné konanie v ktorom tvrdil, že exekučný súd sa dopustil nesprávneho úradného postupu. Z uvedeného vyplynulo, že znalecký posudok bol len prepočtom nepreukázaných a žalobcom tvrdených sumárnych údajov a tvrdení (výstupov žalobcu) na počet žalôb, čo je neprípustné a nespôsobilé jednoznačne určiť, ktorý konkrétny nesprávny úradný postup spôsobil, ktorú konkrétnu škodu; škoda je tak stále výlučne paušálnou bez dopadu na konkrétne jednotlivito uplatnené nároky. V znaleckom posudku sa tak nachádzajú štatistické údaje ktoré viedli k záveru o jeho nedôveryhodnosti.

Zo strany 3 znaleckého posudku vyplýva, že bol vypracovaný za obdobie rokov 2009-2012. Znalecký ústav tak nesprávne predpokladal, že každé jedno konanie o ktorom súd rozhoduje prebiehalo v rámci celého skúmaného obdobia bez ohľadu, či každé jedno konanie prebiehalo vo všetkých rokoch, t.j. či začalo už v roku 2009 a či skončilo v roku 2012. Súd z rozhodovacej činnosti musí vedieť, a už to aj vyplýva z jednotlivých žalôb žalobcu, že väčšina konaní neprebíhala v celom posudzovanom období a preto znalecký posudok nemohol byť spôsobilým dôkazom k náležite zistenému skutkovému stavu v danej veci.

Vo vzťahu k tej časti znaleckého posudku, ktorá sa zaoberala výpočtom zvýšených mzdových nákladov (už zo samotného znenia názvu uvedenej časti vyplýva, že k zvýšeniu mzdových nákladov reálne došlo, čo však žalovaná odmietla), žalovaná spochybnila skutočnosť, že k zvýšeniu počtu zamestnancov u žalobcu došlo výlučne z dôvodu namietaného postupu exekučného súdu. Znalecký posudok túto skutočnosť žiadnym relevantným spôsobom nepreukázal, do výpočtu zvýšených mzdových nákladov boli zahrnutí aj pracovníci pre trestné konanie a pracovníci pre styk s verejnosťou, čo vylučuje akúkoľvek súvislosť s namietaným pochybením exekučného súdu. Príčinná súvislosť medzi zvýšenými mzdovými nákladmi a nesprávnym úradným postupom súdu absentovala i vo vzťahu k činnostiam, ktoré boli predmetom výkonu práce práve tých zamestnancov, o ktorých sa mal kolektív pracovníkov žalobcu rozrásť. K činnosti v posudku označenej ako „overovanie skutočností, či súd rozhodol v exekučnej veci“ by žalobca pristúpil bez ohľadu na prípadnú existenciu namietaného postupu exekučného súdu. Tiež agenda úhrady poplatkov je v predmetnej veci bezpredmetná, pretože žiadne iné poplatky ako poplatok

za návrh na vykonanie exekúcie nemusel žalobca zaplatiť. Rovnako nemôže ísť na ťarchu žalovanej, že sa žalobca v rámci svojej zmluvnej slobody rozhodol uzatvoriť pracovné zmluvy v ktorých mal svojim zamestnancom poskytnúť v nich uvádzanú podielovú mzdu, hoci v danom čase štátnym zamestnancom kvalifikovaným v pozíciách v rezorte justície (napr. vo funkcii odborný radca a pozícií vyššieho súdneho úradníka, v 7. platovej triede) prislúchal funkčný plat vo výške približne 3,90 Eur na hodinu (viď príloha č. 3 Zák. č. 400/2009 Z.z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

V prípade nákladov na úpravu informačného systému sa zo znaleckého posudku vôbec nedá dozvedieť, k akým úpravám informačného systému došlo a nebola preukázaná zrejma súvislosť týchto prípadných úprav s namietanými nesprávnymi úradnými postupmi. Žalovaná tiež zdôraznila, že otázky týkajúce sa potreby vykonania zmien v informačnom systéme a otázky týkajúce sa obsahu týchto zmien nie sú predmetom odborov Ekonomika a riadenie podnikov, resp. Ekonómia a manažment, pre ktoré je znalecký ústav zapísaný v zozname znalcov, tlmočníkov a prekladateľov. Z týchto dôvodov žalovaná jednoznačne spochybnila závery znaleckého posudku.

Z dôvodu nepreukázania splnenia základných zákonných podmienok, ktoré sú potrebné pre priznanie náhrady škody v zmysle Zák. č. 514/2003 Z. z., považovala žalovaná žalobu za právne neopodstatnenú a žiadala, aby ju súd v celom rozsahu zamietol a žalobcovi nepriznal náhradu trov konania. Žalovaná si uplatnila nárok na náhradu trov konania.

Súd nariadil pojednávania na deň 23.06.2013, nezúčastnil sa ho právny zástupca žalobcu, ktorý dňa 20.06.2014 doručil súdu návrh na zrušenie nariadeného pojednávania z dôvodu objektívneho porušenia zásady nestrannosti súdu a sudcu, lebo mu doteraz nebolo doručené rozhodnutie Krajského súdu o vylúčení resp. nevylúčení sudcov Okresného súdu Lučenec. Súčasne predložil návrh na doplnenie dokazovania - oboznámenie sa s obsahom znaleckého posudku č. 1/2014.

Žalovaná sa pojednávania nezúčastnila, neúčast' ospravedlnila.

Súd na pojednávaní skonštatoval, že uznesením Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 17NcC/557/2012-8 zo dňa 17.10.2012 bolo rozhodnuté o tom, že zákonná sudkyňa nie je vylúčená z pojednávania a rozhodovania veci a toto uznesenie bolo doručené právnomu zástupcovi žalobcu dňa 20.11.2012.

Súd uznesením č.k. 8C/103/2012-70 zo dňa 15.10.2013 v spojení s uznesením Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 12Co/242/2014-101 zo dňa 31.03.2014 zamietol návrh žalobcu na prerušenie konania.

Žalobcom tvrdený dôvod zrušenia pojednávania preto súd nepovažoval za dôvodný a v zmysle § 101 ods. 2 O.s.p. vec pojednal a rozhodol v neprítomnosti žalobcu a žalovanej. Naviac súd poukazuje na skutočnosť, že skutkový stav medzi účastníkmi konania nebol sporný, žalobca o všetkých vykonaných dôkazoch vedel, v žalobe ich označil, preto zo strany súdu nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti konania pred súdom, keďže žalobca sa ku všetkým otázkach písomne vyjadril formou žaloby, skutkové okolnosti v nej opísal v súlade so skutkovým stavom, ktorý bol zistené aj súdom. Predmetom pojednávania a súdneho konania bolo len sporné posúdenie právnej otázky nároku na náhradu škody, ktorú si žalobca uplatnil.

Súd vykonal dokazovanie prečítaním pripojených spisov Okresného súdu Lučenec sp. zn. 21Er/627/2006, 22Er/34/2004, 22Er/640/2005 a zistil nasledovný skutkový stav:

Z pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 21Er/627/2006 súd zistil, že exekučné konanie začalo dňa 25.09.2006, poverenie na vykonanie exekúcie súd vydal dňa 27.09.2006 č. 5606 038964*, návrh na zmenu súdneho exekútora bol súdu doručený dňa 30.08.2010 (č.l. 16 spisu). Dňa 24.09.2010 súd vyzval oprávneného, aby doručil zmluvu o úvere, o doručenie urgoval dňa 25.11.2010, oprávnený zmluvu doručil dňa 23.12.2010. Uznesením č.k. 21Er/627/2006-28 zo dňa 27.01.2011 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 13CoE/158/2011-41 zo dňa 20.06.2011 súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 22Er/34/2004 súd zistil, že exekučné konanie začalo dňa 26.01.2004, poverenie na vykonanie exekúcie súd vydal dňa 28.01.2004 č. 5606 024246*, návrh na zmenu súdneho exekútora bol súdu doručený dňa 02.11.2009 (č.l. 18 spisu). Dňa 11.01.2010

súd vyzval súdneho exekútora, aby konkretizoval dôvod na zmenu súdneho exekútora, doručil súdu exekučný spis s vyčíslením exekučných trov. Uznesením č.k. 22Er/34/2004-27 zo dňa 05.10.2010 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 41CoE/78/2010-47 zo dňa 23.02.2011 súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Lučenec sp. zn. 22Er/640/2005 súd zistil, že exekučné konanie začalo dňa 18.08.2005, poverenie na vykonanie exekúcie súd vydal dňa 22.08.2005 č. 5606 028577*, návrh na zmenu súdneho exekútora bol súdu doručený dňa 02.11.2009 (č.l. 13 spisu). Dňa 11.01.2010 súd vyzval súdneho exekútora, aby konkretizoval dôvod na zmenu súdneho exekútora, doručil súdu exekučný spis s vyčíslením exekučných trov. Uznesením č.k. 22Er/640/2005-19 zo dňa 05.10.2010 v spojení s potvrdzujúcim uznesením Krajského súdu Banská Bystrica č.k. 17CoE/285/2010-32 zo dňa 29.11.2010 súd vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju.

Podľa § 3 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z.z. (v znení k 31.12.2012), štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci

- a) nezákonným rozhodnutím,
- b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,
- c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo
- d) nesprávnym úradným postupom.

Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písmeno a) bod 3 Zák. 514/2003 Z.z. (v znení k 31.12.2012), vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 5 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z.z. (v znení k 31.12.2012), o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (v znení k 31.12.2012), právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

Podľa § 6 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z.z. (v znení k 31.12.2012), ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

Podľa § 9 ods. 1 Zák.č. 514/2003 Z.z. (v znení k 31.12.2012), štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie zákonom ustanovenej lehoty, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 Zák.č. 514/2003 Z.z. (v znení k 31.12.2012), právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 Zák.č. 514/2003 Z.z. (v znení k 31.12.2012), nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 17 ods. 1 Zák.č. 514/2003 Z.z. (v znení k 31.12.2012), uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 Zák.č. 514/2003 Z.z. (v znení k 31.12.2012), v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným

rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Podľa § 17 ods. 3 Zák.č. 514/2003 Z.z. (v znení k 31.12.2012), výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

Podľa § 19 ods. 1 Zák.č. 514/2003 Z.z. (v znení k 31.12.2012), právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plyní premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia.

Podľa § 19 ods. 2 Zák.č. 514/2003 Z.z. (v znení k 31.12.2012), najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8.

Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej OZ), výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 100 ods. 2 OZ, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plyní odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 44 ods. 8 EP v znení od 01.12.2006, oprávnený môže kedykoľvek v priebehu exekučného konania aj bez uvedenia dôvodu podať na príslušný okresný súd návrh na zmenu exekútora. Súd rozhodne o zmene exekútora do 30 dní od doručenia návrhu oprávneného na zmenu exekútora.

Podľa § 132 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Vyššie citované zákonné ustanovenia súd aplikoval na zistený skutkový stav.

Žalobca si v konaní uplatňoval nárok na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu, že exekučný súd nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora v zákonom stanovenej lehote.

Zák. číslo 514/2003 Z.z. má oporu v článku 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky. Pri jeho aplikácii sa podporne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktorý je v tomto ohľade všeobecným predpisom. Nároky na náhradu škody podľa Zák. č. 514/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov sa zásadne uplatňujú na všeobecnom súde. Zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci má povahu objektívnej zodpovednosti (bez zreteľa na zavinenie). Zákon nepozná žiadny liberálny dôvod, na základe ktorého by sa bolo možné zbaviť tejto zodpovednosti.

Štát zodpovedá za škodu vzniknutú nesprávnym úradným postupom. Úradným postupom je postup orgánov štátu súvisiacich s výkonom štátnej moci, ktorý sa dotýka individuálnych práv a povinností účastníkov daného konania. Predpokladom zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je tiež príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Z hľadiska objektívnej zodpovednosti ide o vzťah príčinnej súvislosti vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, teda ak je doložené, že nebyť škodovej udalosti, nedošlo by ku škode. Nesprávny postup orgánu štátu musí byť teda vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

Exekučné konanie ako druhá samostatná fáza civilného procesu je upravená v Exekučnom poriadku. Nesprávnym úradným postupom je porušenie pravidiel upravených v Exekučnom poriadku, avšak štát zodpovedá za škodu len ak je daná príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Z hľadiska objektívnej zodpovednosti ide o vzťah príčinnej súvislosti vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, teda ak je doložené, že nebyť škodovej udalosti, nedošlo by ku škode. Nesprávny postup súdu musí byť vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

Pre vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci musia byť splnené všetky tri podmienky uvedené v Zák. č. 514/2003 Z. z., a to nezákonné rozhodnutie, resp. nesprávny úradný postup, vznik škody, príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím, resp. nesprávnym úradným postupom a vzniknutou škodou.

Na posúdenie nároku žalobcu je potrebné aplikovať Zák. č. 514/2003 Z.z. v znení ku dňu vzniku škody, t.j. v znení pred 01.01.2013. Všeobecný súd konajúci o náhrade škody a náhrade nemajetkovej ujmy v zmysle citovaného zákona môže sám skúmať či konal exekučný súd bez zbytočných prieťahov (rozhodnutie NS SR č. 3CdO 134/2003).

K otázke vznesenej námietky premlčania a následného zamietnutia žaloby z dôvodu premlčania práva žalobcu súd poukazuje na nižšie uvedené skutkové a právne posúdenie:

Žalovaná vzniesla námietku premlčania nároku žalobcu, pričom pre posúdenie dôvodnosti tejto vznesenej námietky je potrebné uviesť, že Zák. č. 514/2003 Z.z. nemá osobitné ustanovenia o premlčaní vo vzťahu k nemajetkovej ujme, preto je potrebné aplikovať všeobecnú úpravu obsiahnutú v § 101 OZ a nasledujúcich, v zmysle ktorého premlčacia doba plynie odo dňa kedy sa právo mohlo prvý raz vykonať, odkedy sa poškodený dozvedel o vzniku nemajetkovej ujmy. Premlčacia doba na náhradu škody a nemajetkovej ujmy podľa názoru súdu začína plynúť odvtedy ako sa poškodený dozvedel o škode, teda pri paušálnej náhrade reálnych vecných nákladov, ktoré uvádza dňom vynaloženia týchto nákladov, najneskoršie však skončením tvrdených prieťahov. V prípade nemajetkovej ujmy, ktorú požadoval žalobca v peniazoch, podľa názoru súdu premlčacia lehota začína doručením rozhodnutia, z ktorého sa žalobca dozvedel, že mu vzniká právo na náhradu škody a náhradu nemajetkovej ujmy z nesprávneho úradného postupu, t.j. rozhodnutia súdu o udelení, resp. neudelení súhlasu na zmenu.

V citovaných exekučných veciach doručil žalobca návrhy na zmenu súdneho exekútora dňa 30.08.2010 (sp.zn. 21Er/627/2006), dňa 27.09.2010 (sp.zn. 22Er/34/2004), dňa 02.11.2009 (sp.zn. 22Er/640/2005), 30 dňová lehota v týchto konaniach neuplynula pred 27.09.2012 (t.j. 3 roky pred dňom, kedy boli žaloby doručené súdu, preto žalovanou vznesená námietka premlčania nie je dôvodná). Súd súčasne konštatuje, že exekučný súd vo všetkých veciach vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zastavil ju.

K otázke posúdenia práva žalobcu na náhradu škody vo vzájomnom vzťahu s posúdením jeho konania podľa zákonného ustanovenie § 3 ods. 1 OZ, t.j. konania v súlade s dobrými mravmi súd konštatuje:

V konaniach sp. zn. 21Er/627/2006, 22Er/34/2004, 22Er/640/2005 došlo k vyhláseniu exekúcie za neprípustnú a jej zastaveniu, z dôvodu formálnej a materiálnej nevykonateľnosti exekučného titulu. Ak teda žalobca v postavení oprávneného v exekučnom konaní sám inicioval neprípustné exekučné konanie na základe neprípustného exekučného titulu, podľa názoru súdu je preto uplatnenie práva na náhradu škody v tomto konaní, ktoré vyvolal sám žalobca, v rozpore s dobrými mravmi.

V tejto súvislosti nie je možné opomenúť povahu a predmet exekučných konaní, v ktorých malo k nesprávnemu úradnému postupu dôjsť, a to pri zohľadnení povahy podnikateľskej činnosti žalobcu a povedomí, ktoré je okolo žalobcu v spojení s touto podnikateľskou činnosťou vytvorené. V posledných rokoch všetky zložky štátnej moci zamerali svoju pozornosť na ochranu spotrebiteľských práv, pričom je všeobecne známe, že potrebu ochrany práv spotrebiteľov podmienila najmä činnosť žalobcu na trhu spotrebiteľských úverov. Práve uplatňovanie rôznych pohľadávok z titulu spotrebiteľských úverov je

predmetom exekučných konaní, ktoré žalobca inicioval a v ktorých malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu.

V konaniach sp.zn. 21Er/627/2006, 22Er/34/2004 a 22Er/640/2005 súd síce nerozhodol o návrhu na zmenu súdneho exekútora, čo sa však v súvislosti s formálnou a materiálnou nevykonateľnosťou exekučných titulov v citovaných exekučných veciach nemohlo vyvolať následok o nesprávnom úradnom postupe exekučného súdu ako v konaní tvrdil žalobca.

Podľa ustanovenia § 17 ods. 1 Zák. č. 514/2003 Z. z. (v znení k 31.12.2012), uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa Zák. č. 514/2003 Z. z. je okrem iného nevyhnutné preukázať existenciu škody. Podľa názoru súdu žalobca nepreukázal existenciu škody a nároky, ktoré si uplatňuje. Ani žalobcom predložený dôkaz - znalecký posudok č. 1/2014, s ktorým sa súd v konaní oboznámil neznamenal preukázanie dôvodnosti nároku. Súd konštatuje, že závery znaleckého posudku sú jednostranné, nevieryhodné, lebo znalec - ústav vychádzal len z podkladov žalobcu, ktoré neboli objektívne, čo súd zistil z návrhov na začatie konania, ktoré žalobca súdu doručil. Údaje v nich uvedené sa rozchádzajú so závermi v exekučných spisoch, ktoré sú pripojené k žalobám žalobcu a s ktorými sa súd pri rozhodovaní oboznámil. S prihliadnutím na predmet sporu, keď žalobca musel preukázať splnenie troch zákonných predpokladov zodpovednosti štátu a to: 1/nesprávny úradný postup exekučného súdu, 2/vznik a existenciu škody, 3/príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom exekučného súdu a vznikom škody, žalobca nepreukázal, že došlo k vzniku škody a že jej výška je nepochybne určená znaleckým posudkom. Nezanedbateľnou skutočnosťou je aj to, že ústav vychádzal pri vypracovaní znaleckého posudku z obdobia rokov 2009 až 2012, pričom vo vyššie citovaných exekučných veciach exekučný súd rozhodoval v období, ktoré nebolo posudzované znaleckým posudkom.

Z týchto dôvodov súd konštatuje, že žalovaná nemôže niesť zodpovednosť a nahrádzať žalobcovi materiálnu škodu tak, ako si ju uplatnil v tomto konaní, pretože žalobca nepreukázal vznik a výšku škody.

Žalobca zároveň zjavne opomenul, že pri uplatňovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bolo potrebné preukázať, že konštatovanie porušenia práva nie je dostačujúcim zadosťučinením. Uvedené zo žaloby nevyplýva a z toho dôvodu nie je preukázaný tak vznik nemajetkovej ujmy ako ani to, že by sa mala poskytovať jej náhrada v peniazoch.

Žalobca nepreukázal podmienky vzniku zodpovednosti štátu za škodu, súlad postupu žalobcu s dobrými mravmi, ako aj nedostatočnosť konštatovania porušenia práva. Zároveň aplikujúc ustanovenie § 17 ods. 3 Zák. č. 514/2003 Z. z. po zohľadnení osoby poškodeného a vnímania doterajšieho pôsobenia žalobcu (ako spoločnosti s negatívnou povestou využívajúcu neprijateľné podmienky), minimálnej závažnosti prípadnej ujmy a následky, ktoré žalobcovi mohol namietaný nesprávny úradný postup spôsobiť, nemôže byť žalobcovi priznaná žiadna náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch.

Na základe všetkých vyššie uvedených skutočností mal súd za to, že žalobca nepreukázal vznik ani výšku skutočnej škody, ani prípadnej nemajetkovej ujmy, neexistuje ani príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom exekučného súdu spočívajúcim v tom, že nerozhodol o návrhu na udelenie súhlasu na zmenu súdneho exekútora a uplatnenou majetkovou škodou a nemajetkovou ujmou. Z dôvodu nepreukázania splnenia základných zákonných podmienok, ktoré sú potrebné pre priznanie náhrady škody v zmysle Zák. č. 514/2003 Z. z., súd žalobu ako právne neopodstatnenú zamietol.

Keďže súd spojil na spoločné konanie veci vedené pod spisovými značkami 8C/103/2012, 8C/104/2012, 8C/105/2012 tak, že tieto veci sa viedli pod spisovou značkou 8C/103/2012, súd žalobu po sčítaní jednotlivých predmetov konaní o zaplatenie majetkovej škody vo výške 525 Eur a nemajetkovej ujmy vo výške 1493,64 Eur zamietol.

Podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

Podľa ustanovenia § 151 ods. 1 O.s.p. o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.

Podľa ustanovenia § 151 ods. 2 O.s.p. ak účastník v lehote podľa odseku 1 trovy nevyčísli, súd mu prizná náhradu trov konania vyplývajúcich zo spisu ku dňu vyhlásenia rozhodnutia s výnimkou trov právneho zastúpenia; ak takému účastníkovi okrem trov právneho zastúpenia iné trovy zo spisu nevyplývajú, súd mu náhradu trov konania neprizná a v takom prípade súd nie je viazaný rozhodnutím o prisúdení náhrady trov konania tomuto účastníkovi v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

Žalovaná bola v konaní úspešná. Náhradu trov konania si uplatnila, ale ich nevyčísliła s poukazom na § 151 ods. 2 O.s.p., pričom súd konštatuje, že žiadne trovy jej v konaní nevznikli, pojednávania sa nezúčastnila. Z týchto dôvodov súd úspešnej žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou Okresného súdu Lučenec, Ul. Dr. Herza 14, 984 37 Lučenec na Krajský súd v Banskej Bystrici a to písomne v troch rovnopisoch.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1, b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a), f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.